

مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی قائم (ع)

واحد آموزش به بیمار و خانواده

هیدروسفالی چیست؟

هیدروسفالی

بزرگ شدن سر

مغز با بطن های طبیعی

مغز با بطن های بزرگ شده

ویژه والدین

تاریخ ویرایش: آذر ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری: آذر ۱۴۰۲

کد بازنگری: ۰۰۴

کلینیک پرستاری آموزش سلامت واقع در درمانگاه مرکزی بیمارستان قائم (عج) اتاق ۱۴ با کادری مجرب همه روزهای هفته به جز یکشنبه و پنجشنبه از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۱:۳۰ بصورت رایگان آماده پاسخگویی به سوالات شما می باشد.

مددجو و همراه گرامی

با شناسه پیگیری که در خلاصه پرونده یا برگه آزمایش است می توانید کلیه آزمایشات معوقه را از طریق آدرس زیر پیگیری کنید.

<https://labresult.mums.ac.ir/>

منبع:

1. <https://medlineplus>.
2. <https://www.clinicalkey.com>

- ♦ قرار دادن کودک به پهلو سالم به علت جلوگیری از ایجاد فشار به درپچه شنت
  - ♦ ممنوعیت دادن مخدر یا مسکن بدون تجویز پزشک
- رژیم غذایی مجاز:**

- * تغذیه مکرر و به دفعات و با مقادیر کم و در هنگام آرامش نوزاد جهت جلوگیری از استفراغ
- * جلوگیری از یبوست زیرا سبب اتساع روده و فشار به لوله شنت می شود؛ یبوست را می توان با مصرف میوه مثل آلو و ریواس برطرف نمود.

فعالیت مجاز:

- * حفظ ایمنی سر و بدن
  - * حرکت دادن سر و بدن به صورت توام جهت جلوگیری از ایجاد فشار در گردن
  - * تغییر وضعیت شیرخوار به طور مکرر به منظور کاستن خطر نواحی فشار در پوست سر و پیشگیری از پنومونی
- در صورت بروز علائم هشدار دهنده زیر به پزشک معالج اطلاع داده شود:**

- ♦ استفراغ
- ♦ سرگیجه، سردرد، تشنج، گیجی، خواب آلودگی، تغییر رفتار
- ♦ اشکال در راه رفتن و مشکلات آموزشی در بچه های بزرگتر

یک سر شنت به داخل جمجمه قرار داده می شود؛ انتهای دیگر لوله معمولا در فضای صفاقی قرار داده می شود.

- ♦ شنت ها خطر عفونت یا انسداد ناگهانی همراه با علائم و نشانه های هیدروسفالی حاد را به همراه دارند.

- ♦ اندازه گیری دور سر و کنترل دقیق علائم حیاتی (درجه حرارت، تعداد تنفس و ضربان قلب) و مشاهده سطح هوشیاری

- ♦ تمیز و خشک نگه داشتن چینهای گردن و جلوگیری از ایجاد فشار به سر و گوشها (استفاده از تشکچه ابری نرم)
- ♦ کنترل پانسمان از نظر بو، مقدار و غلظت ترشحات
- ♦ بررسی محل شنت از نظر تورم و حساسیت و قرمزی

۷. عدم تعادل

۸. خواب آلودگی و بهت

۹. تغییر در علائم حیاتی (تنفس آرام، افزایش فشارخون، کاهش تعدادتنفس)

۱۰. اختلال در بینایی و انحراف چشمها به شکل غروب خورشید

درمان

هدف در درمان شیرخواران مبتلا به هیدروسفالی برقراری تعادل بین جذب و تولید مایع مغزی و نخاعی می باشد:

درمان طبی: شامل درمان دارویی جهت کاهش تولید مایع مغزی نخاعی و کشیدن مکرر مایع مغزی و نخاعی
جراحی: شامل تعبیه شنت یا برداشتن ضایعه انسدادی نظیر تومور، کیست و غیره می باشد.

شنت یک لوله پلی اتیلن با یک دریچه یا بدون آن است که به عنوان یک راه انحرافی از انسداد، جریان مغزی نخاعی را برای جذب شدن به سایر نقاط منحرف می کند.

والدین گرامی؛ این برگه آموزشی حاوی نکاتی جهت افزایش آگاهی شما در رابطه با هیدروسفالی می باشد. امیدواریم با رعایت نکات ذکر شده، هر چه سریعتر کودک شما سلامت خود را بازیابد.

هیدروسفالی چیست؟

• هیدروسفالی از واژه های « سفالی » به معنای سر و « هیدر » به معنای آب تشکیل شده است. به افزایش غیرطبیعی مایع مغزی-نخاعی در بطنهای مغز گفته می شود. مایع مغزی نخاعی بطور مداوم توسط مغز تولید می شود.

علت و عوامل مستعد کننده:

- انسداد جریان مایع مغزی نخاعی در هر نقطه از مسیر اختلال در جریان مایع مغزی نخاعی
- بدنبال عفونت و خونریزی

علائم و نشانه ها:

۱. بزرگی جمجمه و افزایش دور سر
۲. عدم رشد عضلات گردن و عدم حرکت سر
۳. تحریک پذیری و بی اشتهاپی و استفراغ
۴. گریه تیز به علت افزایش فشار داخل جمجمه
۵. تشنج
۶. در کودکان بزرگتر استفراغ جهشی و سردرد بلافاصله بعد از برخاستن از خواب و تغییر وضعیت